

Rapport (verkort)

Naar aanleiding van de feitelijke uithuisplaatsing van een zesjarige jongen.

Oordeel

De Kinderombudsman is van mening dat Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant vestiging Oss en de politie Oost-Brabant de feitelijke uithuisplaatsing van de jongen op een zorgvuldige en kindvriendelijke wijze hebben uitgevoerd.

Wel ziet de Kinderombudsman aanleiding om alle bij een uithuisplaatsing betrokken partijen aan te bevelen voortdurend te blijven werken aan het zo kindvriendelijk mogelijk maken daarvan. In het bijzonder in zaken waarin door de Kinderrechter een spoedmachtiging uithuisplaatsing is afgegeven.

Datum: 23 maart 2015
Nummer: KOM006/2015

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	2
Wat is de scope van het onderzoek?	2
Visies	3
Oordeel van de kinderombudsman	4
Conclusie	6
BIJLAGE	7

SAMENVATTING

De Kinderombudsman heeft een onderzoek uit eigen beweging geopend naar de feitelijke uithuisplaatsing van een zesjarige jongen. Dit naar aanleiding van de informatie die de Kinderombudsman over deze zaak vernam.

De Kinderombudsman is van mening dat Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant en de politie Oost-Brabant in deze zaak er - in redelijkheid - alles aan hebben gedaan om de uithuisplaatsing van de jongen zo te laten verlopen dat de negatieve impact daarvan op hem zo gering mogelijk was. De handelwijze geeft geen blijk van strijd met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Wel ziet de Kinderombudsman aanleiding om in het algemeen aan te bevelen de maatregel van de spoedmachtiging uithuisplaatsing alleen in te zetten als het echt niet anders kan en *alleen* als er sprake is van onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige. Ook beveelt de Kinderombudsman alle bij een uithuisplaatsing betrokken partijen aan voortdurend te blijven werken aan het zo kindvriendelijk mogelijk maken daarvan. Dit geldt in het bijzonder in zaken waarin door de Kinderrechter een spoedmachtiging uithuisplaatsing is afgegeven.

WAT IS DE SCOPE VAN HET ONDERZOEK?

Het onderzoek richt zich op de wijze waarop de feitelijke uithuisplaatsing van de jongen heeft plaatsgevonden. Een uithuisplaatsing is een ingrijpende gebeurtenis. Daarom is het van belang dat een uithuisplaatsing verloopt op een voor het kind minst schadelijke wijze.

De centrale vraag in het onderzoek is dan ook:

In hoeverre hebben alle betrokken partijen - in redelijkheid - het maximale gedaan om de uithuisplaatsing zo te laten verlopen dat de negatieve impact daarvan op de jongen zo gering mogelijk was?

Het onderzoek ziet niet op de rechtmatigheid van de beslissing van Bureau Jeugdzorg om de jongen middels een spoedmachtiging uit huis te willen plaatsen. De rechtbank heeft deze machtiging verleend en deze beslissing is door het Gerechtshof bekrachtigd. Daarmee staat de rechtmatigheid van deze beslissing vast.

De Kinderombudsman heeft onderzoek gedaan naar de rol van Bureau Jeugdzorg (BJZ) en politie. Alle betrokken partijen zijn gevraagd antwoord te geven op een aantal deelvragen:

- Hoe is de uithuisplaatsing feitelijk verlopen?
- Wat is de rol geweest van de politie?
- Wat is de rol geweest van de moeder?
- Wat is de rol geweest van Bureau Jeugdzorg?
- In hoeverre is door de politie, Bureau Jeugdzorg en de moeder (de)escalerend opgetreden?
- Wat hadden de politie, Bureau Jeugdzorg en de moeder eventueel anders kunnen of moeten doen?
- Wat of wiens optreden heeft volgens u de grootste impact gehad op de jongen? En op welke manier had dat anders gekund?
- Hoe kijkt u terug op uw eigen handelwijze?
- Welke lessen kunnen eventueel uit deze casus worden getrokken voor alle betrokkenen?

VISIES

In verband met de privacy van het betrokken kind worden de feiten en visies in dit verkorte rapport zeer beperkt weergegeven. Het volledige rapport is aan partijen toegezonden. Een uitgebreide weergave van de feiten en visies, waarop de Kinderombudsman zijn oordeel heeft gebaseerd, is ter goedkeuring voorgelegd aan partijen.

Moeder stelt dat de wijze van uithuisplaatsing traumatiserend is geweest voor haar zoon. Zij heeft klachten over de manier waarop de medewerkers van de politie en BJZ hebben opgetreden.

BJZ meent dat er op een goede manier gehandeld is. Er is bewust gekozen de uithuisplaatsing uit te stellen naar de volgende dag, zodat voor moeder bekende agenten aanwezig konden zijn. De inzet van de politie was nodig in verband met de omstandigheden van het geval. Er is vooraf een rolverdeling afgesproken. BJZ is het

gesprek begonnen met moeder. Toen de gezinsvoogd merkte dat haar inzet een escalierend effect had op moeder, heeft zij op dat moment een stap terug gedaan. De politie heeft het toen overgenomen.

De politie meent dat er zorgvuldig is gehandeld. Er is bewust gekozen de voor moeder bekende agenten mee te laten gaan, in plaats van het over te laten aan de medewerkers van de noodhulp. Er is vooraf een rolverdeling afgesproken. Toen de zaak dreigde te escaleren hebben de agenten het woord gevoerd. Door zowel BJZ en de politie werd de-escalierend opgetreden. De medewerkers van de politie hebben geprobeerd met de moeder in gesprek te blijven. In het belang van het kind is meer tijd genomen voor de uithuisplaatsing.

OORDEEL VAN DE KINDEROMBUDSMAN

De inzet van de spoedmachtiging uithuisplaatsing

Een minderjarige kan uit huis worden geplaatst indien dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en de opvoeding van een kind of tot onderzoek van diens geestelijke of lichamelijke gesteldheid (artikel 1: 265b lid 1 BW). Uithuisplaatsing kan alleen als de nagestreefde doelen niet bereikt kunnen worden als het kind bij zijn ouders blijft wonen. Een spoedmachtiging wordt verleend bij onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige (artikel 809 Rv).

Kinderrechtennorm

Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Op grond van artikel 9 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) heeft het kind het recht bij zijn ouders op te groeien, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind. Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft het recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege (artikel 20 lid 1 IVRK). Op grond van artikel 3 lid 3 IVRK waarborgen de Staten dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht. Artikel 3 lid 1 van het verdrag bepaalt voorts dat deze belangen bij elke beslissing die kinderen raakt afgewogen dienen te worden tegen andere belangen en dat hun belangen een eerste overweging dienen te zijn. De relevante bepalingen uit het IVRK zijn integraal opgenomen in de bijlage.

Guidelines for the Alternative Care of Children

In overweging 80 van de Richtlijnen voor alternatieve zorg voor kinderen staat: "The transfer of a child into alternative care should be carried out with the utmost sensitivity and in a child-friendly manner, in particular involving specially trained and, in principle, non-uniformed personnel".

Quality for Children (Q4C)

De kwaliteitsstandaarden jeugdzorg (Q4C) zijn gemaakt door kinderen en jongeren uit de jeugdzorg zelf. Standaard nr. 5 geeft aan dat de plaatsing goed moet worden voorbereid en begeleid. De jongeren geven aan: "Mijn familie en ik weten goed waar we aan toe zijn als ik ergens word geplaatst."

Op grond van het vorenstaande komt de Kinderombudsman tot de navolgende normen die bij de feitelijke uithuisplaatsing in acht moeten worden genomen:

1. De wijze waarop een kind feitelijk uit huis wordt geplaatst moet met de grootste zorgvuldigheid en op kindvriendelijke wijze worden uitgevoerd. De plaatsing moet goed worden voorbereid en begeleid, zodat het kind en zijn/haar ouders goed weten waar ze aan toe zijn. Het belang van het kind is bij de feitelijke uithuisplaatsing hierbij de voornaamste overweging;
2. De medewerkers die betrokken zijn bij een uithuisplaatsing moeten hiervoor geschikt zijn (speciaal opgeleid);
3. In beginsel zijn bij een uithuisplaatsing niet-geüniformeerde medewerkers betrokken.

Oordeel

In verband met de privacy van het kind zal de Kinderombudsman in dit verkorte rapport niet alle feiten van de zaak bespreken. De Kinderombudsman is op basis van het onderzoek en alle informatie van oordeel dat de feitelijke uithuisplaatsing op een zorgvuldige en kindvriendelijke wijze is uitgevoerd. De medewerkers van de politie en Bureau Jeugdzorg hebben, in de voorbereiding van de uithuisplaatsing en de feitelijke uithuisplaatsing zelf, steeds het belang van het kind voor ogen gehad.

De Kinderombudsman realiseert zich dat een uithuisplaatsing van een kind, zowel bij het kind als de ouder(s) veel emoties oproept. Zeker als sprake is van een spoedmachtiging en het kind en de ouder(s) daarom niet op de hoogte zijn van de aanstaande uithuisplaatsing en hier niet op kunnen worden voorbereid. De spoedmachtiging uithuisplaatsing moet dan ook met de grootst mogelijke terughoudendheid worden ingezet.

Het valt te begrijpen dat de moeder erg emotioneel was. Vanuit het oogpunt van de privacy van de jongen - maar ook de privacy van de medewerkers van BJJ en de politie - is de Kinderombudsman van mening dat de moeder hierover geen informatie op internet had moeten zetten.

Aanbeveling

Het verdient aanbeveling om te blijven werken aan het zo 'kindvriendelijk' mogelijk maken van een uithuisplaatsing. De negatieve impact op kinderen moet zo gering mogelijk zijn. De Kinderombudsman doet aan alle bij een (spoed)uithuisplaatsing betrokken partijen de navolgende aanbevelingen:

1. Zet de maatregel van de spoedmachtiging uithuisplaatsing **alleen** in als het echt niet anders kan en **alleen** als er sprake is van onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige.
2. Blijf voortdurend werken aan het zo zorgvuldig en kindvriendelijk mogelijk maken van de wijze waarop kinderen middels een spoedmachtiging uit huis worden geplaatst. Denk hierbij ook aan:
 - de aanwezigheid van een voor de ouders en het kind vertrouwd persoon, niet zijnde een medewerker van Bureau Jeugdzorg;
 - de vraag of bij inzet van de politie, deze politiemedewerkers on-geüniformeerd kunnen zijn;
 - specifieke training voor professionals die op één of andere wijze betrokken zijn bij een (spoed)uithuisplaatsing.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek is de Kinderombudsman van mening dat, in het licht van de situatie ter plaatse, Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant vestiging Oss en de politie Oost-Brabant de feitelijke uithuisplaatsing van de jongen op een zorgvuldige en kindvriendelijke wijze hebben uitgevoerd.

M. Dullaert
De Kinderombudsman

BIJLAGE

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 3

3.1 Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

3.2 De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

3.3 De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 9

9.1 De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind.

9.2 In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen.

9.3 De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.

9.4 Indien een dergelijke scheiding voortvloeit uit een maatregel genomen door een Staat die partij is, zoals de inhechtenisneming, gevangenneming, verbanning, deportatie, of uit een maatregel het overlijden ten gevolge hebbend (met inbegrip van overlijden, door welke oorzaak ook, terwijl de betrokkene door de Staat in bewaring wordt gehouden) van één ouder of beide ouders of van het kind, verstrekt die Staat, op verzoek, aan de ouders, aan het kind of, indien van toepassing, aan een ander familielid van het kind de noodzakelijke inlichtingen over waar het afwezige lid van het gezin zich bevindt of waar de afwezige leden van het gezin zich bevinden, tenzij het verstrekken van die inlichtingen het welzijn van het kind zou schaden. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het

indienen van een dergelijk verzoek op zich geen nadelige gevolgen heeft voor de betrokkene(n).

Artikel 20

20.1 Een kind dat tijdelijk of blijven het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft het recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege.

20.2 De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind.

20.3 Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderzorg. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

Overweging 80 van de Guidelines for the Alternative Care of Children:

The transfer of a child into alternative care should be carried out with the utmost sensitivity and in a child-friendly manner, in particular involving specially trained and, in principle, non-uniformed personnel.

Standaard nr. 5 Quality for Children

De plaatsing wordt goed voorbereid en begeleid.

Mijn familie en ik weten goed waar we aan toe zijn als ik ergens word geplaatst.